
Tillægsbetænkning afgivet af Sundhedsudvalget den 4. juni 2008

Tillægsbetænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om fremstilling, præsentation og salg af tobaksvarer, lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 16 år og lov om forbud mod tobaksreklame m.v.

(Aromastoffer, aldersgrænser for salg af tobak og udstilling af tobaksvarer på tobaksudsalgssteder)

[af ministeren for sundhed og forebyggelse (Jakob Axel Nielsen)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 27. marts 2008 og var til 1. behandling den 4. april 2008. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Sundhedsudvalget. Udvalget afgav betænkning den 21. maj 2008. Lovforslaget var til 2. behandling den 29. maj 2008, hvorefter det blev henvist til fornyet behandling i Sundhedsudvalget.

Møder

Udvalget har, efter at lovforslaget blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, behandlet dette i 1 møde.

Spørgsmål

Udvalget har under den fornyede behandling af lovforslaget stillet 13 spørgsmål til ministeren for sundhed og forebyggelse til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, S, SF, KF og RV) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* i den affattelse, hvori det foreligger efter 2. behandling.

Et *mindretal* i udvalget (DF, EL og Pia Christmas-Møller (UFG)) indstiller lovforslaget til *forkastelse*.

Enhedslistens medlemmer af udvalget går ind for dele af lovforslaget, herunder den fulde implementering af EU's tobaksdirektiv, der skulle være sket for år siden, og støtter stramningen af reklamereglerne. Men Enhedslisten kan ikke støtte, at aldersgrænsen for salg af tobak hæves fra 16 år til 18 år. Dels tror Enhedslisten ikke, at det har den store effekt, dels er det Enhedslistens politik, at valgretsaldere skal sættes ned til 16 år. Det forekommer ulogisk at foreslå stemmeret og samtidig begrænse samme gruppes rettigheder i forhold til resten af befolkningen. Enhedslisten anerkender, at ministeren prøver at sætte fart i processen med at forbyde afhængighedsskabende tilsetningsstoffer, men har ikke den store tiltro til, at en proces, hvor der i ministerens tilkendegivelse tales om »tilstrækkelige beviser« på baggrund af rådføring med Europa-Kommissionen, vil føre til hurtige resultater, Europa-Kommissionens hidtidige langsommelighed taget i betragtning. På den baggrund var det selvfølgelig glædeligt, at der fortsat kan konstateres et flertal i Folketinget for, at

der skal ske noget i dette år, og at det kan forventes. Enhedslisten henviser i øvrigt til det brev af 26. februar 2008 fra Kræftens Bekæmpelse, som indeholder en oversigt over, hvilke tilsætningsstoffer i tobak der bør ses nærmere på. Brevet, der tidligere er sendt til de sundhedspolitiske ordførere, er optrykt som bilag 2 til tillægsbetænkningen.

Ny Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for tillægsbetænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i tillægsbetænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i tillægsbetænkningen.

Louise Schack Elholm (V) Preben Rudiengaard (V) fmd. Birgitte Josefsen (V)

Sophie Løhde (V) Anne-Mette Winther Christiansen (V) Liselott Blixt (DF)

Karin Nødgaard (DF) Pia Christmas-Møller (UFG) nfmd. Vivi Kier (KF)

Jens Peter Vernerisen (S) Flemming Møller Mortensen (S) Frank Aaen (EL) Lene Hansen (S)

Karl H. Bornhøft (SF) Kamal Qureshi (SF) Lone Dybkjær (RV) Per Clausen (EL)

Ny Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Ny Alliance (NY)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	25	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	17	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne	2
Enhedslisten (EL)	4	(UFG)	

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 139 stillet efter afgivelse af betænkning

Spm.nr.	Titel
14	Spm. om, hvornår ministeren har møde med EU-kommissær Androulla Vassiliou med henblik på en drøftelse af, hvordan man kan komme videre med arbejdet med en positivliste over tilsætningsstoffer, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
15	Spm. om, hvilke bestræbelser ministeren har gjort for at få international regulering af, hvilke tilsætningsstoffer der må bruges i tobaksvarer, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
16	Spm., om det er korrekt forstået, at målet med mødet med EU-kommissæren kun er at få udarbejdet en liste over tilsætningsstoffer, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
17	Spm., om rapporten fra Kræftens Bekæmpelse ikke er dokumentation nok for, at visse tilsætningsstoffer er så farlige og vanedannende, at de burde forbydes, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
18	Spm. om, hvor lang tid det vil tage, før et beslutningsgrundlag er skaffet til veje med henblik på en politisk beslutning, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
19	Spm., om ministeren vil fremsætte lovforslag, såfremt de informationer, der er givet i rapporten fra Kræftens Bekæmpelse, bekræftes, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
20	Spm. om, hvordan ministeren vil sikre, at importerede cigaretter overholder eventuelle nye danske regler for tilsætningsstoffer, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
21	Spm., om ministeren er indstillet på at lovgive, så tobaksindustrien kommer til at finansiere uafhængig forskning, der belyser tilsætningsstoffernes skadelige virkning, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
22	Spm. om, hvordan myndighederne vil kontrollere overholdelse af forbuddet mod salg til personer under 18 år, og hvilke ressourcer der er afsat til kontrol, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
23	Spm. om, hvornår ministeren forventer, at der kan lovgives vedrørende tilsætningsstoffer i tobak, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
24	Spm., om ministeren kan bekræfte, at mødet med EU-kommissær Androulla Vassiliou nu er endeligt fastlagt til den 9. juni 2008, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
25	Spm., om der vil blive indkaldt til møde for ordførerne i løbet af sommeren for at orientere om udviklingen i sagen, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå

- 26 Spm. om oversendelse af kommissoriet for den nedsatte EU-ekspertgruppe og planerne for dens arbejde, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå

Henvendelse af 26. februar 2008 fra Kræftens Bekæmpelse

Tilsætningsstoffer i tobak, som der bør ses nærmere på

Tak for brev af 12. februar 2008, j.nr. 2008-1433-313, om tilsætningsstoffer i tobak. Ministeriet anfører, at der mangler en overordnet konklusion af, hvilke tilsætningsstoffer der er mest skadelige i forhold til sundhed og afhængighed.

Overordnet mener Kræftens Bekæmpelse, at det er de tilsætningsstoffer, der gør det lettere at starte med at ryge og skaber afhængighed, som er det største problem.

De tilsætningsstoffer, der har en sundhedsskadelig effekt, er dog også problematiske, selv om selve røgen fra tobakken generelt har en langt større skadelig effekt på rygeren.

Forskningsinitiativer:

Det er vigtigt at få større viden om alle forbrændingsprodukter i cigaretrøg og bruge de muligheder, der er for regulering af industrien, til at gøre cigaretter mindre sundhedsskadelige.

Kræftens Bekæmpelse opfordrer til, at der tages skridt til en uvildig forskning om følgende – gerne i regi af EU:

- Finde biomarkører, der kan bruges til vurdering af cigaretternes toksicitet for den enkelte bruger
- Nye målemetoder, der reelt måler indhold af stofferne i cigaretrøgen
- Undersøgelse af anvendelsen af tilsætningsstoffer og deres effekt, også under forbrændingen
- Metoder til udskillelse af de sundhedsskadelige stoffer i røgen.

Mest vanedannende tilsætningsstoffer:

Kræftens Bekæmpelse ønsker at fremhæve nedenstående seks stoffer i relation til vanedannelse/afhængighed:

1. Mentol

Øger gennemtrængeligheden af lungevævet og dermed også optagelsen af stofferne. Hæmmer nikotins omsætning i kroppen. Køler og irritationsdæmper. Stimulerer kuldereceptorer og nedsætter dermed åndedrætsrefleksen. Respirationsraten falder. Herved får røgen og de giftige stoffer mere tid til at passere lungemembranen og optages i blodbanen. Har en lokalbedøvende virkning, som kan give en positiv og behagelig oplevelse ved rygning og gøre tidligere symptomer på respiratoriske lidelser mindre synlige.

2. Cis-3-hexenol.

Reducerer irritation i lungerne. Det er dokumenteret, at rygere foretrækker cigaretter med cis-3-hexenol i forhold til kontrolcigaretter.

3. Forbrændingsproduktet acetaldehyd fra de tilsatte sukkerstoffer, herunder også cellulose.

Interagerer med nikotin i centralnervesystemet og skaber på den baggrund større afhængighed. Stoffet kan muligvis selv skabe afhængighed.

4. Lakrids.

Gør det lettere at ryge og reducerer tobaksrøgens ubehagelige karakter.

5. Acetofen.

Har muligvis en effekt på den elektriske aktivitet i hjernen. Effekten bør undersøges konkret i forhold til de doser, der er i røgen.

6. Benzylalkohol.

Lokalbedøver og undertrykker centralnervesystemet. Effekten bør undersøges konkret i forhold til de doser, der er i røgen.

Sammenfattende mener Kræftens bekæmpelse, at det, der især gør tobaksvarerne mere tiltalende for børn og unge, er brugen af sødestoffer, aromastoffer og de tilsætningsstoffer, der gør røgen mild.

Mest sundhedsskadelige tilsætningsstoffer:

Kræftens Bekæmpelse ønsker at fremhæve nedenstående seks tilsætningsstoffer i relation til sundhedsskadelighed:

1. Glycerol.

Hæver indhold af akrolein, formaldehyd, acetaldehyd og acetone i røgen. Acrolein er ætsende og stærkt irriterende samt et meget toksisk stof. Undertrykker immunsystemet i lungerne. Sammenhæng mellem akrolein og mutation i p53-genet, som det ses ved lungekræft. Acrolein nedsætter kapaciteten for dna-reparation.

2. Sakkarider, invertsukker og cellulose.

Ved pyrolyse af disse stoffer dannes der formaldehyd, som kan fremkalde kræft hos mennesker. Ved pyrolysen af cellulose dannes der akrolin, som – ud over som beskrevet i punkt 1 – også er med til at hæmme nedbrydelsen af acetaldehyd. Der dannes også acetaldehyd ved pyrolysen af cellulose. Acetaldehyd er klassificeret som kræftfremkaldende i dyr.

3. Hexanal, 2-metylbutyraldehyd, 3-metylbutyraldehyd og veretaldehyd.

Disse aldehyder forårsager direkte irritation af slimhinder og har skadelig virkning på cellemembranen og er muligvis cytotoksiske.

4. Alkoholerne guajacol, linalool og syren cinnamylsyre.

Disse har også vist at kunne skabe membranskader og dermed nedbryde lungerne og forsvaret i lungerne.

5. Alfapinen.

Har en karcinogenlignende effekt.

6. Teen Yerba maté.

Indeholder tanniner og N-nitroso-forbindelser, der mistænkes for at være kræftfremkaldende.

Kræftens Bekæmpelse står til rådighed med dokumentation vedrørende ovenstående stoffer, der indgår i rapporten om tilsætningsstoffer.

Afslutningsvis henledes opmærksomheden på, at lovgivning om brug af tilsætningsstoffer ikke kun gælder cigaretter, men også øvrige tobaksprodukter. Der er tobaksprodukter, som har større indhold af tilsætningsstoffer, f.eks. består af vandpibetobaksprodukter, der sælges i Danmark, af 2/3 tilsætningsstoffer (især sukkerstoffer/aroma) og kun 1/3 tobak.

Med venlig hilsen

Arne Rolighed

Administrerende direktør

Per Kim Nielsen

Projektchef